

Pratica executiva concernent ils diploms da linguas estras en il rom da la maturitad professiunala e da la scolaziun commerciala fundamentala AFQ

Il 14 da settember 2023 è vegnida actualisada e deliberada la recumandaziun nr. 11 da la Conferenza svizra dals uffizis da la furmaziun professiunala (CSFP). Questa recumandaziun regla l'acceptanza da diploms da linguas estras en il rom da la maturitad professiunala (MP) e da la scolaziun commerciala fundamentala cun attestat federal da qualificaziun (AFQ) tenor l'Ordinaziun da furmaziun dals 26 da settember 2011 (OFurm 2012) e da l'Ordinaziun da furmaziun dals 16 d'avust 2021 (OFurm 2023).

Sa basond sin questa recumandaziun vala en il chantun Grischun la suandanta pratica executiva per acceptar diploms da linguas estras reconuschids:

1 Situaziun da partenza

- 1.1 Tenor l'art. 23 da l'Ordinaziun davart la maturitad professiunala federala (OMPr; CS 412.103.1) pon diploms da linguas estras reconuschids dal Secretariat da stadi per furmaziun, retschertga ed innovaziun (SEFRI) remplazzar l'examen final en la lingua estra respectiva.
- 1.2 Tenor l'art. 21 al. 4 da la «veglia» Ordinaziun davart la furmaziun fundamentala professiunala per commerzianta u commerziant AFQ (OFurm 2012) pon diploms da linguas estras reconuschids dal SEFRI remplazzar ina part u l'entir examen final en la lingua estra respectiva.
- 1.3 Tenor la «nova» Ordinaziun da furmaziun per commerzianta u commerziant AFQ (OFurm 2023) scroda la pussaivladad d'acceptar u da convertir diploms da linguas estras sin il nivel dal AFQ. Ils cuntegns da la pratica executiva sa refereschan exclusivamain a las relaziuns d'emprendissadi tenor il dretg vegl.

2 Disposiziuns generalas

- 2.1 Ils diploms da linguas estras reconuschids dal SEFRI remplazzan l'examen final en il rom respectiv. La nota dal rom (= nota en il certificat da notas resp. en l'attest da maturitad professiunala) sa cumpona da la media da la valur da la conversiun dals resultats da l'examen da diplom e da la nota empirica.
- 2.2 Per las scolaziuns qua sutvart valan almain ils suandants nivels d'exigenzas che ston vegnir cuntanschids:
 - a. commerzianta/commerziant AFQ: B1
 - b. MP, tut las direcziuns cun excepziun dad «economia e servetschs», tip «economia»: B1
 - c. MP, direcziun «economia e servetschs», tip «economia»: B2
 - d. scola media commerciala (SMC), rom franzos, tenor ils plans d'instrucziun approvads da la Regenza: B1
- 2.3 Tgi che fa in examen da diplom ch'è 1 stgalim pli aut ch'il nivel d'exigenzas che sto vegnir cuntanschì, survegn in supplement dad 1 nota. Tgi che fa in examen da diplom ch'è 2 u 3

stgalims pli aut ch'il nivel d'exigenzas che sto vegnir cuntanschì, survegn in supplement da 2 notas.

- 2.4 Er cun il supplement da nota na dastga la nota maximala da l'examen final betg surpassar la nota 6.
- 2.5 Las pussaivladads da far recurs cunter il resultat d'in examen da diplom sa drizzan tenor ils reglaments respectivs da las organisaziuns che porschan ils diploms da linguas estras. Ils resultats dals examens da diplom convertids en notas na pon betg vegnir contestads en ina procedura da recurs cunter la decisiun davart la nunreussida da l'examen da maturitad professiunala resp. da l'examen final d'emprendissadi. Las candidatas ed ils candidats vegnan infurmads en scrit davart questa circumstanza, quai mintgamai tras la scola professiunala spezializada u tras la scola media commerziala respectiva.

3 Accetanza da diploms da linguas estras che vegnan acquistads durant la furmaziun

- 3.1 Mo sin basa dal diplom n'è ina dispensaziun da l'acquist da la nota dal rom da la lingua estra respectiva betg pussaivla, la nota empirica sto vegnir prestada. Las scolas fixeschan ils termins da l'examen da diplom.
- 3.2 La conversiun dal resultat da l'examen da diplom en notas da l'examen final vegn fatga en dus pass, e quai independentamain dal fatg, sch'il diplom d'ina lingua estra è vegnì concedì u betg. Cun agid da la tabella da conversiun tenor la recumandaziun nr. 11 da la CSFP vegn calculada en in emprim pass ina nota intermediara che na dependa betg dal nivel d'exigenzas che sto vegnir cuntanschì. Cun il segund pass vegn eruida la nota da l'examen final. En quest connex vegn la nota intermediara curregida cun in eventual supplement da nota al nivel d'exigenzas che sto mintgamai vegnir cuntanschì tenor ils descripturs dal Rom europeic communabel da referenza per las linguas RECR.
- 3.3 Candidatas e candidats che na vulan betg far in examen da diplom en las linguas estras u che na pon betg resp. che n'han betg pudì – pervia da malsogna, pervia d'accident u pervia d'ulteriurs motivs perstgisabels – observar il termin per l'examen da diplom, fan l'examen final en la lingua estra.
- 3.4 Per persunas che han cumenzà cun ina furmaziun e ch'èn sa preparadas per in examen da diplom, restan ils diploms da linguas estras valaivels fin a la terminaziun da la furmaziun, er sche la reconuschientscha avess dad esser scrudada en il fratemp.
- 3.5 Tgi che vul far e sa laschar metter a quint in examen da diplom ch'è 2 u 3 stgalims pli aut ch'il nivel d'exigenzas che sto vegnir cuntanschì, dovra en mintga cas ordavant la permissiun da la direcziun da la scola.

4 Accetanza da diploms da linguas estras che vegnan acquistads avant il cumenzament da la furmaziun e che correspundan al nivel intenziunà da la furmaziun

- 4.1 L'instrucziun sto vegnir frequentada e la nota empirica sto vegnir prestada. La scola po dispensar scolaras e scolars resp. studentas e students per part da l'instrucziun, sche l'instrucziun tracta champs d'emprender ch'èn gia cuvrìs dal diplom d'ina lingua estra. Ils examens per survegnir la nota empirica ston vegnir fatgs en mintga cas.
- 4.2 La conversiun da resultats dal diplom d'ina lingua estra acquistà en notas da l'examen final vegn fatga cun la tabella da conversiun tenor la recumandaziun nr. 11 da la CSFP.
- 4.3 Sch'i po vegnir fatg valair vardaivlamain en cas da furmaziuns da la MP suenter la furmaziun fundamentala professiunala (MP2), ch'ils champs d'emprender descrìs en il plan d'instrucziun general per la maturitad professiunala èn vegnìs acquistads cun far il diplom

d'ina lingua estra, po la scola dispensar studentas e students da l'instrucziun e dals examens finals. I na vegn fatga nagina conversiun en notas: en l'attestat da semester vegn inscritta la remartga «dispensà» ed en l'attestat da la maturitad professiunala «adempli».

5 Accetanza da diploms da linguas estras che vegnan acquistads avant il cumenzament da la furmaziun e che sa chattan almain 1 stgalim sur il nivel intenziunà da la furmaziun (na vala betg per scolaras e scolars da las scolas medias commerzialas)

5.1 Sch'i po vegnir fatg valair vardaivlamain che las prestaziuns d'emprender che ston vegnir cuntanschidas (p.ex. vocabulari specific da l'economia, avoir lavurà en l'intschess linguistic) èn gia vegnidadas cuntanschidas, pon las partidas dal contract d'emprendissadi resp. las personas en scolaziun dumandar la dispensaziun cumplaina cun ina dumonda motivada drizzada a l'uffizi competent. Dumondas da dispensaziun ston vegnir inoltradas avant las vacanzas d'atun da l'emprim onn da la furmaziun. L'uffizi examinescha la dumonda e relascha ina decisiun respectiva. En cas da furmaziuns da la MP s'enter la furmaziun fundamentala professiunala (MP2) ston las dumondas davart ina dispensaziun cumplaina vegnir inoltradas a la scola respectiva. Quella examinescha la dumonda e relascha ina decisiun respectiva.

5.2 Ina dispensaziun n'includa betg ina deliberaziun da las competenzas che ston vegnir acquistadas cun la lavur interdisciplinara en ils roms (LIR). I na vegn fatga nagina conversiun en notas: en l'attestat da semester AFQ e MP sco er en il certificat da notas AFQ vegn inscritta la remartga «dispensà», en l'attestat da la maturitad professiunala «adempli».

5.3 Mintga persona en scolaziun dastga prestar las notas empiricas ed ha alura er il dretg ch'il diplom d'ina lingua estra vegnia convertì analogamain a la cifra 3.2. Da princip vegni recumandà da profitar dal rinfrestgament (brush-up) gratuit da las linguas.

6 Procedura da qualificaziun tenor l'art. 24 da l'Ordinaziun da furmaziun per commerzianta u commerziant AFQ – OFurm 2012

En cas d'ina admissiun a la procedura da qualificaziun tenor l'art. 32 da l'Ordinaziun davart la furmaziun professiunala (OFPr; CS 412.101) po l'uffizi chantunal competent dispensar petentas e petents che han in diplom d'ina lingua estra renconuschì (≥ nivel B1) da l'instrucziun da scola da la lingua estra. En il certificat da notas vegn inscritta la remartga «dispensà».

7 Dispensaziun en il sector dals roms d'elecziun obligatorics – OFurm 2023 (na vala betg per personas en scolaziun che fan la maturitad professiunala u che absolvan il sector dals roms d'elecziun obligatorics «segunda lingua estra» sin il nivel intenziunà da l'emprima lingua)

Sch'ina persona en scolaziun ha acquistà avant il cumenzament da la furmaziun in diplom d'ina lingua estra ch'è almain 1 stgalim sur il nivel intenziunà da la furmaziun, pon las partidas dal contract d'emprendissadi resp. las personas en scolaziun dumandar la dispensaziun cumplaina cun ina dumonda motivada drizzada a l'uffizi competent. Dumondas da dispensaziun ston vegnir inoltradas avant las vacanzas d'atun da l'emprim onn da la furmaziun. L'uffizi examinescha la dumonda e relascha ina decisiun respectiva.

8 Entrada en vigur/disposiziun transitorica

Questa pratica executiva entra en vigur retroactivamain per il 1. d'avust 2023 e remplazza quella dals 20 d'october 2017.

Caira, il 15 da december 2023

Uffizi per la formaziun professunala

Curdin Tuor